

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
НАЧЕЛНИК – ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

ИНФОРМАЦИЈА

**о стању запослености и незапослености на подручју општине Модрича
у 2023. години са освртом на потребе кадрова за развој општине**

Модрича, јун 2024. године

УВОД

Запошљавање је један од приоритетних задатака сваког цивилног друштва. С обзиром да се истим рјешавају не само егзистенцијална питања грађана, него се њиме мјери и сам развој друштва па стога не чуди чињеница да се рјешавањем проблема незапослености баве многи субјекти, од општинске и републичке власти који покушавају створити што повољније услове за отварање нових бизниса и повећање степена запослености до институција чија је примарна тј. основна дјелатност запошљавање радника и брига о незапосленим лицима (Завод за запошљавање Републике Српске) који разним видовима новчаних стимулација покушавају смањити број незапослених, односно повећати запосленост а самим тим и стандард грађана. Укратко, запошљавање је изузетно важно за појединце и друштво у цјелини, јер доприноси економском расту, појединачној добробити и квалитету живота у заједници.

ЗАПОСЛЕНОСТ

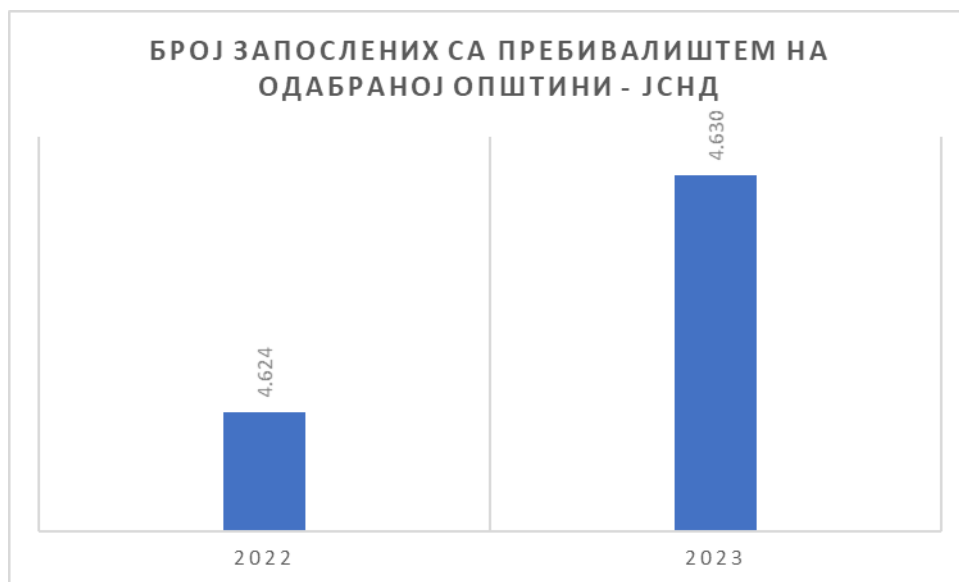
По евиденцијама Пореске управе Републике Српске на подручју општине Модрича на крају 2023. године су била укупно 639 активна пословна субјекта (сједиште пословног субјекта у Модричи, пословне јединице пословних субјеката са сједиштем у Модричи и пословне јединице пословних субјеката са сједиштем изван општине Модрича), од чега су 443 предузетници и 196 правна лица (табела 1.).

БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА И ЊИХОВИХ ЗАПОСЛЕНИХ

Тип обвезника	Број уплатилаца доприноса (година)		Број запослених у ЈСНД		Број запослених са пребивалиштем на одабраној општини - ЈСНД	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Правна лица	198	196	3.156	3.141	3.576	3.568
Предузетници	437	443	1.005	1.023	1.048	1.062
Укупно	635	639	4.161	4.164	4.624	4.630

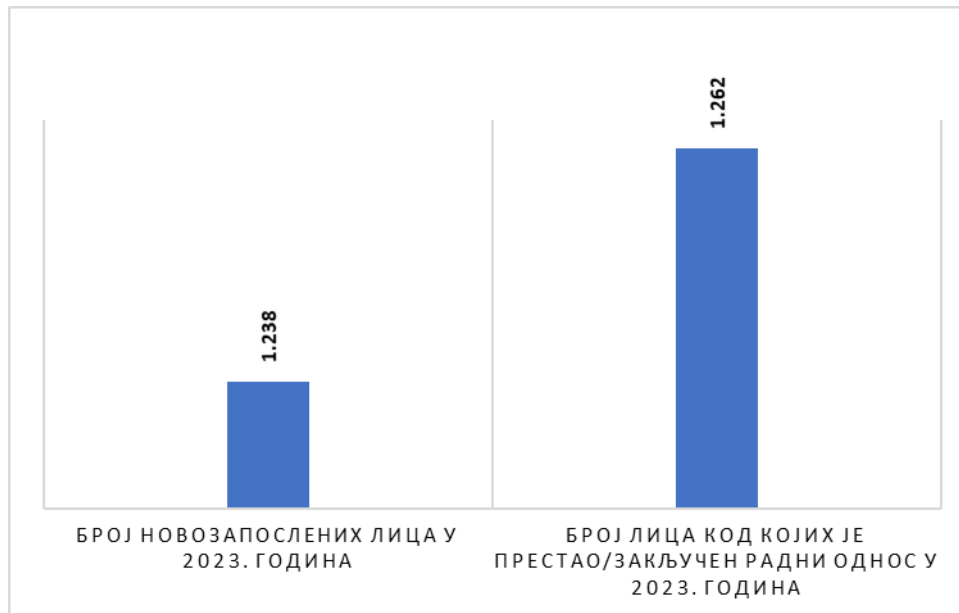
Табела 1. Извор: Пореска управа Републике Српске на дан 31.12.2022. и 31.12.2023.

година

Дијаграм 1. Број запослених у 2022. и 2023. години са пребивалиштем на општини Модрича (Пореска управа Републике Српске)

Подаци из извјештаја Пореске управе о броју новозапослених радника и радника који су остали без посла показују да је у току 2023. године у јединствени систем пријављено 1.238 радника док је 1.262 радника одјављено из система.

*Дијаграм 2. Број новозапослених радника и радника који су остали без посла,
Извор: Пореска управа Републике Српске*

Као и сваке године Завод за запошљавање Републике Српске у циљу смањења укупне незапослености је реализовао програме запошљавања и припреме за запошљавање појединих категорија незапослених лица.

Пројекат: **Заједно до посла 2023¹:**

- Запошљавање код послодавца

Корисника средстава – 5 – примљено 6 радника (износ средстава по раднику 5.000,00 КМ),

- Самозапошљавање

5 лица – износ средстава за самозапошљавање 5.000,00 КМ,

- Приправници

Један послодавац је примио једног приправника – дијете – породица палог борца,

- Програм поврата уплаћених пореза и доприноса 2023. године

Послодаваца 7 (износ зависи од самих пореза и доприноса по једном раднику и од датума пријема истог).

Општина Модрича је у склопу „Јавног позива пословним субјектима са подручја општине за пријављивање за додјелу новчаних подстицаја за подршку за новооснована привредна друштва и предузетнике (START-UP)“ потписала уговор са 16 привредних субјеката и предузетника у укупном износу од 52.000,00 КМ. Предмет овог јавног позива је била додјела новчаних субвенција за новооснована привредна друштва и предузетнике (START-UP).

У склопу програма „Омладинске банке Модрича“ у 2023. години успјешно су реализована и два пројекта микробизниса за младе. Вриједност реализованих микробизниса износила је 4.003,20 КМ. Поред поменутих резултата потписан је и Анекс Меморандума о сарадњи између Општине Модрича и Фондације Мозаик у којем ће се повећати новчана средства за микробизнисе од наредне године. За покретање микробизниса поред досадашњих 2.000 КМ покренути микробизнис добиће додатних 3.000 КМ уколико микробизнис опстане дуже од шест мјесеци.

¹ **Извор:** ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ФИЛИЈАЛА ДОБОЈ, БИРО МОДРИЧА

НЕЗАПОСЛЕНОСТ

На евиднџији Завода за запошљавање Републике Српске, Биро Модрича на крају 2023. године је било пријављено 985 незапослена лица, што је за 41 незапослених лица мање него претходне године. На дијаграму 3. приказано је кретање броја незапослених у периоду од 2019. до 2023. године.

Дијаграм 2. Број незапослених 2019-2023. година (Извор: Завод за запошљавање Републике Српске)

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Р/Б	КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА	2022	2023
1	НК	225	229
2	ПК-НСС	14	9
3	КВ	357	316
4	ССС	322	308
5	ВКВ	0	3
6	ВШС	5	4
7	ВСС	103	116
УКУПНО		1.026	985

Табела 2. Извор: Завод за запошљавање Републике Српске(децембар)

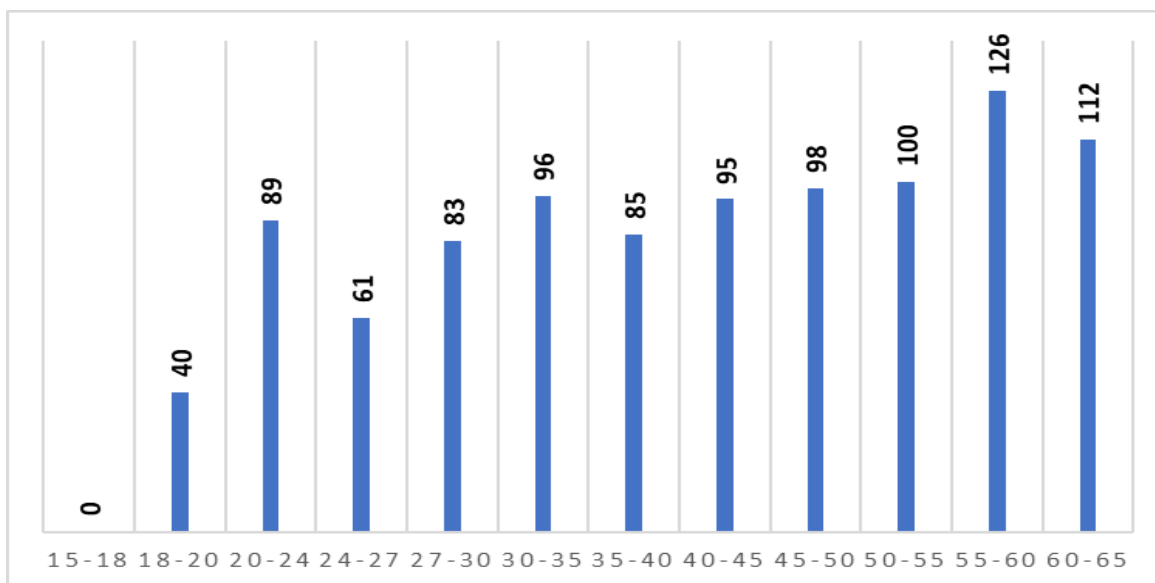

Дијаграм 3. Квалификациона структура незапослених у 2023. години (децембар)

СТАРОСНА СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Р/Б	СТАРОСНА СТРУКТУРА	ГОДИНА	
		2022	2023
1	15-18	1	0
2	18-20	35	40
3	20-24	84	89
4	24-27	69	61
5	27-30	72	83
6	30-35	111	96
7	35-40	91	85
8	40-45	113	95
9	45-50	96	98
10	50-55	120	100
11	55-60	133	126
12	60-65	101	112
УКУПНО		1.026	985

Табела 3. Извор: Завод за запошљавање Републике Српске

Дијаграм 4. Старосна структура незапослених лица (Извор: Завод за запошљавање Републике Српске)

ПОТРЕБНИ КАДРОВИ ЗА РАЗВОЈ ОПШТИНЕ

На евиденцији Завода за запошљавање Републике Српске - Биро Модрича налази се значајан број квалификоване радне снаге разних занимања и степена стручног образовања.

У протеклој години са Бироа су тражени професори математике и физике, затим инжињери машинства и информатике као и љекари.

У последње вријеме је присутан проблем са понудом радне снаге због све већег одласка лица у иностранство.

Општина Модрича, заједно са ЈУ Средњошколски центар „Јован Цвијић“ Модрича и привредницима општине предузима све расположиве мјере да би се образовао кадар потребан тржишту рада у Модричи и да се обезбиједи квалитетна практична настава, како би се ученици оспособили за рад.

На иницијативу Уније удружења послодаваца Републике Српске, што је подржало и Министарство просвјете и културе Републике Српске формиран су Регионални савјети за образовање и запошљавање као спона између послодаваца, локалних заједница и школа. Циљ оснивања Савјета је јачање сарадње свих актера

заинтересованих за локални економски развој који на било који начин учествују у образовном процесу и побољшању образовне политике. Општина Модрича је сједиште Регије Посавина, која још обухвата општине Вукосавље, Шамац, Доњи Жабар и Пелагићево.

У Савјет је испред наведених општина именовано 19 чланова, представника локалних заједница, школа и привредника. Улога Савјета ће бити да се заједничким дјеловањем оствари синергијски утицај на:

- стратешке процесе у образовању,
- креирање локалне и регионалне уписне политике у средње стручне школе,
- анализу материјалних потреба средњих стручних школа,
- размјену искустава за потребну обуку наставног кадра из школа и ментора за реализацију практичне наставе у предузећима,
- пружање подршке школама у каријерном вођењу и савјетовању ученика, стипендирању ученика у одређеним занимањима и запошљавању свршених средњошколаца,
- промоцији дефицитарних занимања и других заједничких интереса и циљева на локалном и регионалном нивоу са очекиваним доприносима за унапређење ресурса школа и наставног процеса уопште.

Општина Модрича је у сарадњи са USAID за потребе израде Стратегије подршке развоју пословног сектора анкетирала привредне субјекте у 2023. години. Ова анкета имала је за циљ да се добије јаснија слика о ставовима привредника о пословном амбијенту на подручју општине Модрича, а у циљу креирања Стратегије подршке развоју пословног сектора.

Анкетирање привредних субјеката и обраду анкетних упитника спровело је Одјељење за привреду и друштвене дјелатности Модрича, Одсјек за локални економски развој и европске интеграције.

На основу анализе података добијених анкетањем 30 привредних субјеката добијене су информације и смјернице које ће помоћи локалној самоуправи у унапређењу стварања бољег пословног амбијента. Важно је напоменути да је 97 % испитаника изјавило да се нису сусретали са неким административним препрекама на локалном нивоу, што представља одличну основу за реализацију стратегије. Да би се

дошло до што бољих резултата неопходан је наставак заједничке сарадња Општине Модрича и привредника.

На основу свих прикупљених о обрађених података донесен је „Програм подршке развоју пословног сектора општине Модрича 2024-2026“. Програм подршке је усмјерен стварању повољног окружења за раст предузећа, побољшање конкурентности, повећање запослености и унапређењу економске активности. Овај стратешки Програм подршке обухвата низ мјера и иницијатива које имају циљ подршку постојећим предузећима, подстицање предузетништва, унапређење инфраструктуре и стварање стимулативног пословног окружења. Испуњење циљева и реализација планираних активности подразумијева повећану укљученост и сарадњу општинске власти и приватног сектора.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

У 2023. години на подручју општине Модрича је било запослено 6 радника више него у 2022. години. У истом периоду смањен је и број незапослених за 41.

Нажалост, све чешће се дешава да се свршени основци већ приликом уписа у средњу школу опредјељују за занимања за којима постоји изражена потражња у земљама западне Европе. Да би се спријечио одлив радне снаге и уопште одлазак становништва из Модриче предузимају се мјере на јачању постојеће привреде али и стварању претпоставки и услова за долазак нових инвеститора и отварање нових радних мјеста.

У том смјеру општина Модрича је предузела одређене кораке. Расписан је Јавни позив пословним субјектима са подручја општине Модрича за пријављивање за додјелу новчаних подстицаја за подршку за новооснована привредна друштва и предузетнике (START-UP). Носилац свих активности везаних за припрему и објављивање јавног позива, као и бодовање пријављених апликаната, потписивање уговора и праћење утрошка додијељених средстава је Одсјек за ЛЕР и ЕИ. Јавни позив је објављен 04.12.2023. године и био је отворен до 14.12.2023. године. Укупна средства која су се додјељивала овим Јавним позивом су износила 60.000,00 КМ, а обезбијеђена су из буџета Општине Модрича. Предмет овог јавног позива је била додјела новчаних субвенција за новооснована привредна друштва и предузетнике (START-UP). Укупно су пристигле 22 пријаве и све пријаве су испуњавале опште услове наведене у јавном позиву. Комисија за оцјену и рангирање пристиглих пријава је бодовале исте те сачинила ранг листу. 6 пријава није освојило минималан број бодова који је био потребан да би се инвестиција подржала, тако да је уговор потписан са 16 привредних субјеката и предузетника у укупном износу од 52.000,00 КМ. У склопу програма „Омладинске банке Модрича“ у 2023. години успјешно су започета и два пројекта микробизниса који су покренули млади.

Општина Модрича је у 2023. години урадила и анкетирање привредних субјеката на тему „Развој пословног сектора на подручју општине Модрича“. Ова анкета имала је за циљ да се добије јаснија слика о ставовима привредника о пословном амбијенту на подручју општине Модрича, а у циљу креирања Стратегије подршке развоју пословног сектора.